

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Кіквадзе Д.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» м. Харків*

Формування бюджетного потенціалу регіонів є складним процесом, на який впливає низка різноманітних факторів. Важливим фактором є галузева структура економіки регіону. Зокрема, промислово розвинені регіони мають вищий рівень бюджетного потенціалу порівняно з аграрними регіонами. Демографічна ситуація в регіоні також чинить значний вплив на бюджетний потенціал, оскільки від неї залежить обсяг податкових надходжень від доходів фізичних осіб та рівень споживання суспільних благ.

Старіння населення та міграційний відтік молоді негативно позначаються на бюджетному потенціалі багатьох регіонів України. Ще одним вагомим фактором є інвестиційна привабливість регіону, яка визначає його здатність залучати додаткові фінансові ресурси для реалізації проектів модернізації інфраструктури. Нерівномірність інвестиційної активності в регіонах України обумовлює диспропорції у формуванні їх бюджетного потенціалу. Стан розвитку бізнесу в регіоні відіграє суттєву роль у формуванні бюджетного потенціалу, адже саме цей сектор економіки є основним джерелом податкових надходжень до місцевих бюджетів. Створення сприятливого бізнес-середовища та підтримка підприємницької ініціативи на місцевому рівні дозволяють суттєво наростити бюджетний потенціал регіону. Ефективність системи міжбюджетних відносин та механізмів фінансового вирівнювання територій значною мірою впливає на бюджетний потенціал регіонів. Надмірна централізація бюджетних ресурсів та недосконалість критеріїв розподілу міжбюджетних трансфертів обмежують можливості нарощення дохідної бази місцевих бюджетів.

Рівень тінізації економіки регіону негативно позначається на обсягах податкових надходжень до місцевих бюджетів. Детінізація економічних відносин та підвищення податкової культури є важливими передумовами зміцнення бюджетного потенціалу регіонів України. Якість управління місцевими фінансами, зокрема ефективність бюджетного планування та контролю, також є важливим фактором формування бюджетного потенціалу регіону. Запровадження бюджетного планування, програмно-цільового методу та партисипативного бюджетування на місцевому рівні дозволяє оптимізувати бюджетні видатки. Крім того, на бюджетний потенціал регіонів впливають рівень інфляції, стан платіжного балансу країни, обмінний курс національної валюти тощо.

Забезпечення макроекономічної стабільності та проведення збалансованої фіскальної політики на державному рівні є необхідною умовою для нарощення бюджетного потенціалу на місцях.